

A J. 13. szelvényben a feltárás közben tapasztaltuk, hogy a rendkívül száraz és meleg nyár ellenére az É-i hajófal nagyon nedves volt, a kitermelt föld tocsogott a víztől. A fal lábazati szegélye alatti homokkő sor szétfagyott, a nedvességtől mállott. Az alapozás kősorai nagyméretű keskeny kövekből készültek, három téglacsík figyelhető meg bennük. Ezek bontott téglákból készültek.

A mellette lévő J. 14. szelvényt az esőcsatorna miatt kihagyott tanúfal osztja. A K-i szakaszban van az É-i hajófal K-i vége. A szelvény Ny-i részében is megfigyelhető volt, hogy igen nagyméretű kövekből készült az alapozás, és ezek a kövek nem egy bányából valók. A felső sorban homokkő van, de van mészkő és kavicsos szerkezetű kő, olyan, amelyből a szentgotthárdi apát-ság épült. Ez feltehetően a németújvári (Güssing, Ausztria) bányából származik. Az alsó sorban lévő 1 m hosszú, 25 cm vastag kő a római korból származhat. Itt is találtunk bontott téglából készült sorokat az alapozásban. A fal itt is nagyon nedves volt, és amikor pár csepp eső esett, az alapfal alatti agyagon állt a víz.

A K-13. és K-14. szelvények kézzel történt kiasása után világosan látszott, hogy 80–90 cm mélységig csak törmelék van, és ez alatt kezdődik a sírréteg. A munka meggyorsítása érdekében a templom É-i hajófalát melletti J. 8–12 szelvényekből 70 cm mélységig gépi erővel szedtük ki a földet és alakítottuk ki a tanúfalakat. Így ötméterenként tudtunk metszetet készíteni a talaj szerkezetéről.

Munkatárs: Pálvölgyiné Hajmási Erika. Az ásatáson részt vett: Szende László, Stibrányi Máté, Kodolányi Júlia, Berecz Barbara régészhallgató.

Az ásatási területet kertészetiileg is elrendezve adtuk át dr. Rátkai László plébános úrnak.

VALTER ILONA

### 167. Jászberény, Ferences rendház

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Kk

2000 nyarán ifj. Sisa Béla az Országos Műemlékvédelmi Hivatal jászberényi megbízottja felkereste a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatóságát, hogy végezzünk megelőző feltárást a jászberényi Katolikus Szeretetotthon (az egykori ferences rendház) területén. A régészeti kutatásra részint a quadrum tervezett díszkövezése, részint pedig az újonnan építendő épületek miatt került sor 2000. szeptember 25. és október 15. között.

A belső udvaron két, egymásra merőlegesen, egyenként 2×10 m hosszú kutatószelvényt nyitottunk (1. és 2. szelvények). Az 1. szelvényben 5 objektumot tártunk fel, melyekből 2 a quadrum 18. századi járószint darabjának bizonyult, a két szint egymás alatt helyezkedik el, szabályosan kötésbe rakott téglákból áll, a két szint között égett, törmelékes pusztulási réteg van. Az első szelvényben feltártunk egy 1,1 m átmérőjű, 3,6 m mély gödröt, melynek oldala ki volt tapasztva, korát meghatározni nem lehetett, mivel fel volt töltve építkezési törmelékkel. A második szelvényben négy gödröt tártunk fel, melyeket építési törmelékkel töltöttek fel. A 2. szel-

vényben 2,4 m mélységben megtaláltuk a fekete humuszt, melyet a rendház 1730-as évekbeli építése során feltöltöttek és elegyengettek.

A szeretetotthon külső udvarán, ahol az épületek emelését tervezik, újabb 3 szelvényt nyitottunk. Kettőt a rendház nyugati oldalán egymásra merőlegesen (3. és 5. szelvények), egyet pedig a rendház K-i oldalán (4. szelvény) a lebontásra kerülő melléképületek közelében. A 3. szelvény Ny-i részén a szelvényre merőleges DNy-i irányú alapfalat találtunk, a falat követve nyitottuk meg az 5. szelvényt, melyben meg is találtuk az alapfal folytatását. A falalapot nagyobb, gömbölyű patakkövekből rakták, átlagosan 70–80 cm magasságig maradt meg, néhol a tetején megmaradt néhány téglá is, ami mutatja, hogy a felszín feletti rész téglafal volt. A fal vastagsága 70 cm, ami földszintes épületre utal. A falat a kert fája miatt nem tudtuk követni. Az 5. szelvényben két gödröt is feltártunk, betöltésük lebontott szemeskályhák maradványai-ból állt. Az 5. szelvényből – sajnos szórványként – előkerült I. Zsigmond lengyel király 1540-ben kibocsátott ezüstgarasa. A 4. szelvényben találtunk egy téglából épített út vagy járószint maradványait, valamint egy nagyméretű kövekből kirakott medence maradványait. A kemence Di oldalához kapcsolódóan feltehetőleg a tüzelőnyílás téglával kirakott, lépcsőzetesen a kemence felé emelkedő szintjét találtuk.

Az egész területet vastagon (1,1–1,6 m) építési törmelékkel töltötték fel, aminek célja feltehetően az volt, hogy vízszintessé tegyék a terepet, melyre a rendházat építették. A tervezett építkezések előtt mindenképp javasolt a beépítendő területek megelőző feltárása.

POLGÁR ZOLTÁN

### 168. Jásztelek, Hosszú-dűlő

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Á

2000 tavaszán elkezdődtek a Jászsági Regionális Szilárd Hulladéklerakó és a hozzá vezető utak építési munkálatai.

A Jászteleket a hulladéklerakóval összekötő út mentén két lelőhelyet találtunk. (Jásztelek, Hosszú-dűlő és Jásztelek, Nyári-járás) az előzetes terepbejárás során. A Hosszú-dűlő lelőhelyen Árpád-kori telepjelenségekre bukkantunk.

A feltárást az előzetes szerződés alapján 2000. június 12-én kezdtük meg. A kivitelező Alterra Építőipari Kft. géppel lehumusztolta a 180 m hosszú, 10 m széles lelőhelyet, majd a Jászapáti Város Önkormányzata által biztosított munkásokkal elkezdtük a kézi feltárást. 2000. június 21. és július 14. között 44 Árpád-kori objektumot bontottunk ki, a területen más korszakból származó leletek, objektumok nem kerültek elő.

A lelőhely egy kb. 3–4 hektáros enyhe kiemelkedés gerincén helyezkedik el, és a tervezett út nyomvonalán kívül is találtunk Árpád-kori leleteket.

Feltártunk két félig földbe mélyített házat (1. és 26. objektumok). Mindkét házban volt kemence, melyek-